

Renta rodzinna należy się członkowi rodziny także wtedy, gdy ZUS błędnie ustalił zmarłemu prawo do emerytury lub renty.

26 kwietnia r. Sąd Najwyższy w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych rozpoznawał zagadnienie prawne przedstawione do rozstrzygnięcia wnioskiem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, w którym sformułowano pytanie o brzmieniu:

Czy na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.) dopuszczalne jest nabycie prawa do renty rodzinnej po osobie, która - nie spełniając warunków ustawowych - pobierała wskutek błędnej decyzji ZUS świadczenie emerytalne lub rentowe?

Podstawą wystąpienia z takim wnioskiem były ujawnione rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych na tle interpretacji art. 65 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który stanowi, że *renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń.*

Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów, w odpowiedzi na wniosek Pierwszego Prezesa SN, podjął uchwałę (sygn. akt III UZP 1/17), z której wynika, że: *Uprawniony członek rodziny nabywa prawo do renty rodzinnej po osobie, która w chwili śmierci, pomimo niespełniania warunków, miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy na skutek błędu organu rentowego.*

Przesłanką, na której opierał się Sąd Najwyższy, formułując taki pogląd było m.in. **ustalenie, że wadliwa decyzja organu rentowego, przyznająca osobie ubezpieczonej niesłusznie (nienależnie) prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, może być poddawana weryfikacji tylko za życia osoby, w stosunku do której organ wydał błędną decyzję.** Zgodnie z przepisami regulującymi tryb przyznawania świadczeń emerytalno-rentowych oraz ich wypłaty, po śmierci osoby, która legitymowała się wadliwą decyzją ZUS (przyznającą jej nienależnie emeryturę lub rentę), nie jest prawnie możliwe wzruszenie takiej decyzji. Skoro członek najbliższej rodziny ubezpieczonego, należący do ustawowego kręgu osób uprawnionych do renty rodzinnej, nie był, bo nie mógł być, stroną uprzednio zakończonego postępowania w sprawie o przyznanie osobie zmarłej emerytury (renty), to w ramach odrębnego postępowania o przyznanie renty rodzinnej po osobie zmarłej, tym bardziej nie istnieje prawna możliwość weryfikacji *cudzych* uprawnień emerytalno-rentowych, które zostały zmarłemu przyznane na podstawie wadliwej decyzji ZUS.

Renta rodzinna jest świadczeniem rodzajowo odrębnym od emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy. Ma charakter alimentacyjny, bo jej funkcją jest kompensata najbliższym członkom rodziny dochodów, jakie utracili w następstwie śmierci ubezpieczonego, który za życia był uprawniony do emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy. W tym sensie renta rodzinna może być traktowana tylko w niewielkim stopniu jako świadczenie *pochodne* względem emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy, które przysługiwały osobie zmarłej. W konsekwencji o tym, czy zainteresowanemu należy się renta rodzinna *po zmarłym*, decydują przesłanki ustawowe odnoszące się wyłącznie do sytuacji faktycznej i prawnej osoby ubiegającej się o rentę rodzinną.

Źródło: www.sn.pl